

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 17 marca 2017 roku przeciwko pozwanemu G. V. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W. powodowie A. Z. i K. Z. wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 8 marca 2004 r., sygn. akt I Nc 288/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 22 sierpnia 2016 r., o zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwagi na przedawnienie roszczenia wynikające z tego nakazu zapłaty.

Wyrokiem z dnia 16 lutego 2018 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie IX C 22/17 uwzględnił częściowo powództwo i pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sadu Rejonowego w Szczecinie Wydziału I Cywilnego w sprawie I Nc 288/04 z dnia 8 marca 2004 r. zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz G. V. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. na pomocy postanowienia Sąd Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 22 sierpnia 2015 roku w sprawie II Co 186/16 w części tj:

1. co do zapłaty kwoty 2506,80 zł tytułem należności głównej, kwoty 1215 zł tytułem kosztów procesu i kwoty 127,30 zł tytułem kosztów sądowych
2. co do kwoty odsetek ustawowych od kwoty 3858,20 zł liczonych od dnia 09 stycznia 2004 r. do 25 września 2013 r.

Powództwo w pozostałej części zostało oddalone (punkt II) i Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 176,50 zł (punkt III wyroku).

Sąd swoje rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach: W dniu 8 marca 2004 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział I Cywilny w sprawie o sygn. akt I Nc 288/04, na skutek pozwu wniesionego w dniu 3 marca 2004 roku, nakazał pozwanym A. Z. i K. Z. solidarnie, aby zapłacili powodowi M. Bankowi Spółdzielczemu w M. kwotę 6.365 zł z odsetkami ustawowymi w wysokości 12,25 zł w stosunku rocznym od dnia 9 stycznia 2004 roku, wraz z wynagrodzeniem i wydatkami radcy prawnego w kwocie 1.215 zł, kosztami sądowymi w kwocie 127,30 w terminie dwutygodniowym od doręczenia nakazu albo wnieśli w tymże terminie do Sądu zarzuty. Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się w dniu 14 kwietnia 2004 r.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie K. K. wszczął w dniu 5 lutego 2008 r. postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela (...) Banku Spółdzielczego w M. przeciwko dłużnikom A. Z. i K. Z. na podstawie powyższego tytułu, przy czym wierzyciel wniósł o przeprowadzenie egzekucji kwoty 3.858,20 zł tytułem należności głównej wraz z odsetkami od dnia 6 czerwca 2006 roku do dnia zapłaty. Postanowieniem z dnia 30 października 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie K. K. umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.

Dalej ustalono, że w dniu 18 listopada 2015 r. następca prawny wierzyciela (...) Banku Spółdzielczego w M. - G. V. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. złożył w Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz G. V. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. tytułowi wykonawczemu wydanemu przez Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie I Wydział Cywilny w dniu 8 marca 2004 r. sygn. akt I Nc 288/04. Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2015 r. (w rzeczywistości 2016 r.) wydanym w sprawie o sygn. akt II Co 186/16 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w punkcie 1 sentencji nadał klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu – prawomocnemu nakazowi zapłaty wydanemu przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w dniu 8 marca 2004r. w sprawie o sygnaturze akt I Nc 288/04 na rzecz wnioskodawcy G. V. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W., jako wierzycielowi na skutek przelewu wierzytelności wynikającej z ww. orzeczenia, zaś w punkcie 2 sentencji zasądził od dłużników A.

Z. i K. Z. solidarnie na rzecz wnioskodawcy kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania o nadanie klauzuli wykonalności.

W dniu 26 września 2016 r. wpłynął do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie D. L. wniosek wierzyciela G. V. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. z dnia 19 września 2016r. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom A. Z. i K. Z. celem wyegzekwowania kwot:

- 3.776,31 zł tytułem należności głównej z odsetkami liczonymi zgodnie z nakazem zapłaty,

- 127,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania –

z tytułu nakazu zapłaty sygn. akt I Nc 288/04.

Do wniosku został dołączony tytuł wykonawczy - nakaz zapłaty w postępowaniu Sądu Rejonowego w Szczecinie Wydział I Cywilny z dnia 8 marca 2004r., sygn. akt I Nc 288/04, zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz G. V. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydział II Cywilny z dnia 22 sierpnia 2015 r. (w istocie 2016 r.), w sprawie o sygn. akt II Co 186/16.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie D. L. w dniu 3 października 2016r. skierowała do dłużnika A. Z. zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 3063/16 zostało doręczone dłużniczce A. Z. w dniu 30 listopada 2016r.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd powództwo mające oparcie w przepisie art. 840 § 1pkt 2 k.p.c. uznał za częściowo zasadne. Sąd zaznaczył, że powodowie w pozwie jako jedyną przyczynę swojego żądania zgłosili przedawnienie roszczenia objętego tytułem wykonawczym. Według powodów całe roszczenie objęte tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym uległo w całości przedawnieniu na podstawie art. 125 § 1 zd. 1 k.c. i termin przedawnienia powinien być liczony od 2004 roku, gdyż nie składali oni sprzeciwu.

Sąd wskazał, że podniesienie zarzutu przedawnienia może być potraktowane jako określone w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane.

W ocenie Sądu Rejonowego zarzut przedawnienia został zgłoszony skutecznie, ale tylko w zakresie części roszczeń objętych tytułem wykonawczym.

Sąd wskazał w tym zakresie na regulację art. 125 § 1 k.c. i wyjaśnił, że termin przedawnienia roszczeń, co do których wydane zostało prawomocne orzeczenie wynosi co do zasady 10 lat i należy go liczyć od daty prawomocności orzeczenia. Nakaz zapłaty w niniejszej sprawie uprawomocnił się z dniem 14 kwietnia 2004 r. i niewątpliwie więc pomiędzy tą datą, a dniem wyrokowania w niniejszej sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego upłynęło ponad 10 lat. Jednak jak zauważył Sąd w tym czasie zaistniały zdarzenia wpływające na bieg terminu przedawnienia.

Dalej Sąd wskazał, że odsetki zasądzone przedmiotowym nakazem zapłaty od dnia 9 stycznia 2004 r. do dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty, tj. do dnia 14 kwietnia 2004 r., przedawniają się z upływem 10 lat – na podstawie art. 125 § 1 k.c. jako roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu. To samo dotyczy należności głównej, kosztów procesu – zastępstwa procesowego i kosztów sądowych. Pozostałe odsetki ustawowe – liczone od dnia 15 kwietnia 2004 r. ulegają przedawnieniu trzyletniemu, gdyż ten rodzaj roszczeń został w art. 125 § 1 k.c. potraktowany w sposób szczególny i zgodnie z tym przepisem roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Sąd przywołał regulację art. 123 § 1 pkt 1 k.c., art. 124 § 1 k.c. i w pierwszej kolejności podniósł, że doszło do przerwy biegu przedawnienia w dniu 5 lutego 2008 r., kiedy to poprzednik prawny pozwanego – (...) Bank (...) w M. wszczął

postępowanie egzekucyjne przeciwko powodom w sprawie Km 168/08 (później Km 3478/09) jako wierzyciel żądając egzekucji części należności objętej tytułem wykonawczym, tj.:

- należności głównej 3.858,20 zł

- odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 6 czerwca 2006 r. do dnia zapłaty.

Doszło zatem w dniu 5 lutego 2008 r. do przerwy biegu terminu przedawnienia tylko co do części roszczenia. Roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym uległo przedawnieniu co do kwoty 2.506,80 zł – stanowiącej różnicę między zasądzoną kwotą 6.365 zł a wskazaną we wniosku egzekucyjnym kwotą 3.858,20 zł (6.365 zł – 3.858,20 zł = 2.506,80 zł) wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 6.365 zł od dnia 9 stycznia 2004 roku do dnia 14 kwietnia 2004r. (data uprawomocnienia się nakazu) oraz kosztami procesu – po upływie 10 lat od uprawomocnienia nakazu – tj. w dniu 15 kwietnia 2014 r.

W dniu 30 października 2012 r. doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 3478/09 – poprzednia sygn. akt Km 168/08 i przedawnienie zaczęło biec na nowo z dniem 31 października 2012 r. – co do kwoty 3.858,20 zł i odsetek od tej kwoty od dnia 6 czerwca 2006 r.

W zakresie odsetek ustawowych od kwoty 3.858,20 zł (co do której doszło do przerwy biegu terminu przedawnienia wobec złożenia wniosku egzekucyjnego w sprawie Km 3478/09), odsetki ustawowe od kwoty 3.858,20 zł od dnia 15 kwietnia 2004 r. (dzień po uprawomocnieniu się nakazu) przedawniły się za okres od 15 kwietnia 2004r. (dzień po dacie uprawomocnienia nakazu) do dnia 5 czerwca 2006 r., albowiem w sprawie Km 3478/09 wierzyciel pierwotny wszczął egzekucję odsetek od tej kwoty od dnia 6 czerwca 2006 r. Odsetki te przedawniły się po upływie 3 lat od dnia 15 kwietnia 2004 r. – czyli w dniu 15 kwietnia 2007r.

Wniesienie w dniu 5 lutego 2008 r. przez pierwotnego wierzyciela – (...) Bank Spółdzielczy w M. wniosku o wszczęcie egzekucji spowodowało przerwę biegu tylko tych odsetek od kwoty 3.858,20 zł, które nie były już wcześniej przedawnione. Ponieważ zaś termin przedawnienia wynosi 3 lata, przedawnione były wszystkie odsetki wymagalne ponad trzy lata przed złożeniem tego wniosku – do dnia 4 lutego 2005 r.

Co do kwoty 3.858,20 zł tytułem należności głównej i odsetek ustawowych od tej kwoty za okres od 6 czerwca 2006 r., przedawnienie zaczęło biec na nowo z dniem 31 października 2012 r. – co do kwoty 3.858,20 zł (termin przedawnienia 10 lat) i odsetek od tej kwoty od dnia 6 czerwca 2006r. (termin przedawnienia 3 lata) - co do obydwu dłużników.

Wniosek pozwanego złożony w dniu 18 listopada 2015r. o nadanie klauzuli wykonalności przedmiotowemu nakazowi zapłaty na jego rzecz przeciwko obydwu dłużnikom (a powodom w niniejszej sprawie) w sprawie II Co 186/16 przerwał bieg przedawnienia co do kwoty należności głównej 3.858,20 zł, albowiem nie upłynęło 10 lat od dnia 31 października 2012r. Przerwa biegu terminu przedawnienia trwała do dnia ukończenia postępowania w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności – tj. do dnia 22 sierpnia 2016r. Przedawnienie zaczęło biec na nowo od dnia 23 sierpnia 2016 r. co do należności głównej - tj. co do kwoty 3.858,20 zł.

Sąd wyjaśnił również, że wniesienie w dniu 18 listopada 2015 r. wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przedmiotowemu nakazowi zapłaty spowodowało przerwę biegu terminu przedawnienia tylko tych odsetek, które nie były już wcześniej przedawnione. Ponieważ zaś termin przedawnienia wynosi 3 lata, przedawnione były wszystkie odsetki wymagalne ponad trzy lata przed złożeniem tego wniosku – czyli odsetki od kwoty 3.858,20 zł od dnia 6 czerwca 2006 r. przedawniły się za okres od 6 czerwca 2006 r. do trzy lata wstecz od dnia poprzedzającego przerwanie biegu przedawnienia (tj. od dnia 18 listopada 2015 r.) – tj. do 17 listopada 2012 r.

Przedawnienie zaczęło biec na nowo od dnia 23 sierpnia 2016 r. co do należności głównej - tj. 3.858,20 zł i odsetek od tej kwoty od dnia 18 listopada 2012 r.

Wniosek pozwanego złożony w dniu 29 września 2016 r. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko obydwójgu dłużnikom w sprawie Km 3063/16 (mimo, że Komornik Sądowy skierował zawiadomienie o wszczęciu

egzekucji do dłużniczki A. Z.) – o egzekucję kwoty 3.776,31 zł tytułem należności głównej wraz z odsetkami liczonymi zgodnie z nakazem zapłaty i kwotą 127 zł tytułem kosztów postępowania - przerwał bieg przedawnienia co do kwoty należności głównej 3.776,31 zł , albowiem nie upłynęło 10 lat od dnia ukończenia postępowania o nadanie klauzuli wykonalności – tj. od dnia 22 sierpnia 2016 r. w sprawie II Co 186/16. Przedawnienie zaczęło biec na nowo od dnia 23 sierpnia 2016 r. co do należności głównej tj. 3.858,20 zł.

Wniesienie w dniu 26 września 2016 r. wniosku egzekucyjnego przeciwko obydwójgu dłużnikom, a zatem wszczęcie z tym dniem postępowania egzekucyjnego przeciwko obydwójgu dłużnikom, spowodowało przerwę biegu przedawnienia tylko tych odsetek, które nie były już wcześniej przedawnione. Ponieważ zaś termin przedawnienia wynosi 3 lata, przedawnione były wszystkie odsetki wymagalne ponad trzy lata przed złożeniem tego wniosku – od kwoty 3.858,20 zł od 18 listopada 2012 r. do trzy lata wstecz do dnia poprzedzającego przerwania biegu przedawnienia, które miało miejsce w dniu 26 września 2016r., – tj. do 25 września 2013 r.

Sąd podsumował i wskazał, że nie są przedawnione należności objęte tytułem wykonawczym w postaci kwoty 3.858,20 zł tytułem należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od tej kwoty za okres od 26 września 2013 r.

Sąd wskazał, że podstawą ustaleń faktycznych w sprawie były dokumenty złożone przez strony postępowania, które zostały ocenione jako wiarygodne. Sąd nadmienił, że żadna ze stron przy tym nie kwestionowała ich autentyczności.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. Sąd wskazał, że powodowie wygrali sprawę jedynie częściowo. Domagali się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości (6.365 zł + odsetki, 1.215 zł i 127,30 zł – łącznie 7.707,30 zł). Powództwo zostało uwzględnione jedynie w części – w zakresie kwoty 3.849,10 zł (w tym kwota 2.506,80 zł tytułem należności głównej, 1.215 zł tytułem kosztów procesu i kwoty 127,30 zł tytułem kosztów sądowych) i częściowo w zakresie odsetek. Sąd uznał, że wygrali sprawę w 50 %. Na koszty procesu powodów w łącznej kwocie 2.153 zł złożyły się: 319 zł – uiszczona opłata od pozwu, 1.800 zł – opłata za czynności radcy prawnego – zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego i 34 zł – tytułem dwóch opłat skarbowych od pełnomocnictw. Natomiast koszty procesu pozwanego to 1.800 zł tytułem opłaty za czynności radcy prawnego – zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego. Po kompensacji koszty te wyniosły 176,50 zł i należało tę kwotę zasądzić od pozwanego na rzecz solidarnych powodów.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł pozwany G. V. Niestandardyzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. zaskarżając go jedynie w części dotyczącej punktu I podpunkt 2. w zakresie w jakim Sąd Rejonowy pozbawił wykonalności nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Szczecinie Wydział I Cywilny z dnia 8 marca 2004 r. sygn. akt I Nc 288/04 zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego co do kwoty odsetek ustawowych od kwoty 3776,31 zł za okres od 28 listopada 2012 r. do dnia 25 września 2013 r. oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu w punkcie III wyroku.

Wyrokowi apelujący zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w z.z art. 125 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia.

Mając powyższe na uwadze pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa co do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Szczecinie w zakresie kwoty odsetek ustawowych liczonych od kwoty 3776,31 zł za okres od 18 listopada 2012 r. do dnia 25 września 2013 r., rozstrzygnięcie o kosztach procesu i zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego, wskazując że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 417 zł.

W uzasadnieniu apelacji pozwany wskazał, że z uzasadnienia Sądu wynika, że wniosek pozwanego o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty złożony w dniu 18 listopada 2015 r. przerwał bieg przedawnienia odsetek naliczanych za okres trzech lat przed złożeniem przez pozwanego wniosku i uznał, że przedawniły się odsetki liczone od kwoty 3858,20 zł liczone od 6 czerwca 2006 r. do 17 listopada 2012 r. Następnie Sąd wskazał, że również wniesienie wniosku

o wszczęcie egzekucji przeciwko obojgu dłużnikom spowodowało przerwanie biegu przedawnienia odsetek, które nie były wcześniej przedawnione i tu Sąd wskazał, że przedawniły się odsetki wymagalne na trzy lata przed złożeniem wniosku od kwoty 3858,20 zł tj. za okres od 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 r. Przy czym Sąd nie zauważył, że pomiędzy datą wniesienia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności a datą złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie upłynął 3 – letni okres przedawnienia, stąd nie doszło do przedawnienia odsetek od kwoty 3858,20 zł liczonych od dnia 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 r.

Według pozwanego zarówno wnioski o nadanie klauzuli wykonalności, jak też i wnioski o wszczęcie egzekucji przerywają bieg terminu przedawnienia i takie stanowisko wynika z aktualnego orzecznictwa, które zostało przez apelującego szeroko zaprezentowane.

W odpowiedzi na apelację powodowie A. Z. i K. Z. wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaprezentowali pogląd, że złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności nie powoduje przerwy biegu terminu przedawnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja co do zasady zasługiwała na uwzględnienie, w zakresie w jakim Sąd Rejonowy błędnie pozbawił wykonalności nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 8 marca 2004 r., sygn. akt I Nc 288/04, zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz aktualnego wierzyciela w dniu 22 sierpnia 2016 r. co do kwoty odsetek ustawowych liczonych od kwoty **3858,20 zł** za okres od 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 r.

Sąd związany był także granicami środka zaskarżenia i musiał uwzględnić, że pozwany domagał się zmiany wyroku w zakresie punkt I podpunkt 2 poprzez oddalenie powództwa w zakresie kwoty odsetek ustawowych liczonych od kwot **3776,31 zł** za okres od 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 r.

Zauważyć należy, że ustalenia faktyczne poczynione w tej sprawie przez Sąd pierwszej instancji są co do zasady prawidłowe i zasługują na pełną akceptację. W tej sytuacji Sąd Odwoławczy podziela je i przyjmuje za własne czyniąc integralną częścią swojego stanowiska i uznając za zbędne ich ponowne szczegółowe przytaczanie w tym miejscu. Niewątpliwie w sytuacji bowiem, gdy Sąd Odwoławczy orzeka na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, gdyż wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., sygn. akt C III 680/34, z dnia 10 listopada 1998 r., sygn. akt III CKN 792/98 czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2015 r., V CSK 270/14). Trudno także polemizować z wnioskami Sądu Rejonowego, który wszak nie miał żadnych wątpliwości, że zarówno wniosek o nadanie klauzuli wykonalności złożony na podstawie art. 788 § 1 k.p.c., jak i wniosek o wszczęcie egzekucji są zdarzeniami, o których mowa w art. 123 k.c. Tym niemniej Sąd Rejonowy doszedł do błędnego ustalenia, że przedawnienie objęło również odsetki żądane od kwoty 3858,20 zł za okres od 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 r.

Jedynie dla przypomnienia Sąd wskazuje, że w przedmiotowej sprawie aktualny wierzyciel wnioski o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty na swoją rzecz na podstawie przepisu art. 788 § 1 k.p.c. skierował w dniu 18 listopada 2015 r., przy czym wniosek został rozpoznany dopiero w dniu 22 sierpnia 2016 r. Zatem złożenie tego wniosku przerwało bieg terminu przedawnienia odsetek należnych od 18 listopada 2012 r. Następnie w dniu 26 września 2016 r. wierzyciel skierował już wniosek o wszczęcie egzekucji. Na moment jego złożenia odsetki za okres od 18 listopada 2012 r. nie były przedawnione, gdyż termin przedawnienia w odniesieniu do odsetek należnych za okres od 18 listopada 2012 r. do 18 listopada 2015 r. rozpoczął bieg dopiero w dniu 22 sierpnia 2016 r., kiedy Sąd rozpoznął wniosek o nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 k.p.c. Stąd niezasadnie Sąd przyjął, że złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji w dniu 26 września 2016 r. determinowało przyjęcie, że nieprzedawnione odsetki obejmują wyłącznie okres od 26 września 2013 r. Uwadze Sądu Rejonowego uszło, że te dwa okresy się na siebie nałożyły.

Z tej przyczyny Sąd Okręgowy nie podzielił wyprowadzonych na podstawie tych ustaleń wniosków, uważając jednak że poczynione w niniejszej sprawie rozważania, w kontekście obecnie utrwalonej linii orzeczniczej odnośnie okoliczności przerwania biegu przedawnienia zasługiwały w ocenie Sądu odwoławczego na podzielenie. Natomiast za zupełnie archaiczne uznać należało stanowisko powodów zajęte w odpowiedzi na apelację, wobec przypisania nadmiernego znaczenia wyrażeniu „bezpośrednio”. Nie można zgodzić się z powodami, że wniosek złożony w dniu 18 listopada 2015 r. o nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 k.p.c. nie przerwał biegu przedawnienia.

Dla porządku wyjaśnić należy, że jak wynika z art. 123 § 1 pkt 1 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. W orzecznictwie przyjmuje się, że złożenie wniosku zarówno o nadanie klauzuli wykonalności, jak i o wszczęcie egzekucji przerywa bieg przedawnienia, stanowi bowiem czynność przedsięwziętą bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, i z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, nie publ., z dnia 23 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, nie publ., z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, z dnia 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11 i z dnia 4 października 2012 r., I CSK 90/12, nie publ.). Zgodnie z art. 124 k.c., po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, z tym że w razie przerwania biegu przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone. W sytuacji, w której przerwanie biegu przedawnienia nastąpiło na skutek wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, przedawnienie biegnie na nowo z chwilą zakończenia postępowania klauzulowego. Jeżeli przyczyną przerwania biegu przedawnienia było natomiast złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji, przedawnienie biegnie na nowo z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Mając na względzie pisemne uzasadnienie zaskarżonego wyroku, jak też apelację pozwanego i powołane tamże orzecznictwo, nie ulega wątpliwości, że kwestia wpływu powyższej okoliczności na bieg przedawnienia jest oceniana jednolicie w judykaturze w ostatnich latach. Wcześniej zagadnienie to nie było jednolite. Przede wszystkim źródła powyższych rozbieżności należy upatrywać w treści art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c., który stawia wymaganie w przedmiocie konieczności przedsięwzięcia czynności „bezpośrednio w celu dochodzenia (...) roszczenia”. Faktycznie z przywołanych przez powodów w odpowiedzi na apelację orzeczeniach Sądu Najwyższego wyrażone zostało ówczesnie przeważające stanowisko, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia (tj. wyrok SN z 24 września 1971 r., sygn. akt II CR 358/71, wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 1973 r., sygn. akt III PRN 111/72, uchwała Sądu Najwyższego z 20 lutego 1974 r., sygn. akt III CZP 2/74, wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 1977 r., sygn. akt IV PR 160/77, wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2002 r., sygn. akt II CKN 986/00, wyrok z 10 października 2003 r., sygn. akt II CK 113/02). Tym niemniej nie można pominąć w tym zakresie okoliczności, że obecnie w doktrynie prawnej jak również w judykaturze ugruntował się odmienny pogląd na powyższe zagadnienie. Rozstrzygając zagadnienie prawne, czy złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, przerywa bieg przedawnienia, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 stycznia 2004 r. (sygn. akt III CZP 101/03) przyjął, że dochodzi do przerwania biegu przedawnienia. Przy czym przeprowadzone w tym zakresie jurydyczne rozważania zaprezentowane w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia, nie ograniczają się wyłącznie do stanowiska wyrażonego w tezie podjętej uchwały. Z przedmiotowego uzasadnienia wynika bowiem, że nie tylko pierwotny wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia, ale również dochodzi do przerwania biegu przedawnienia w sytuacji gdy zostanie złożony wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego w trybie art. 788 § 1 k.p.c.

Okolicznością niepodważoną w niniejszej sprawie jest to, że z dniem 14 kwietnia 2004 r. uprawomocnił się nakaz zapłaty z dnia 8 marca 2004 r., a tym samym od dnia następnego rozpoczął się bieg terminu przedawnienia. Natomiast po raz pierwszy do przerwania biegu przedawnienia doszło w wyniku złożenia przez pierwotnego wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na tytułu egzekucyjny, co miało miejsce w dniu 29 kwietnia 2004 r. a który został uwzględniony w dniu 13 maja 2004 r. Nie ulega przy tym wątpliwości, że do czasu zakończenia postępowania

klauzulowego, wierzyciel nie ma możliwości zainicjowania dalszych stadiów postępowania ukierunkowanych na wyegzekwowanie roszczenia, mogących też przerwać bieg przedawnienia. Dlatego omawiane czynności nie tylko powodują przerwanie biegu przedawnienia, ale także jego zawieszenie aż do ukończenia postępowania wywołanego daną czynnością (art. 124 § 2 k.c.). Uregulowanie to odpowiada fundamentalnemu założeniu instytucji przedawnienia, zgodnie z którym, termin przedawnienia nie może biec, jeżeli uprawniony nie ma możliwości realizowania roszczenia.

Dalej wskazać należy, że Sąd Okręgowy w niniejszym składzie w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 16 stycznia 2004 r., że o tym, czy dana czynność została powzięta w celu dochodzenia lub ustalenia albo zabezpieczenia danego roszczenia, powinny decydować kryteria obiektywne, nie zaś subiektywne. Tym samym przedmiotem badania powinno być to czy, przy uwzględnieniu przepisów proceduralnych, zainicjowanie danej czynności jest obiektywnie konieczne dla przeprowadzenia danego etapu postępowania, nie zaś zamiar podmiotu podejmującego dane czynności. Dokonując w tym zakresie analizy przepisów z uwzględnieniem zmian na przestrzeni kilkudziesięciu lat, Sąd Najwyższy wywiódł, że wprowadzenie do art. 123 § 1 pkt 1 k.c. wymogu bezpośredniości czynności, miało na celu ograniczenie dotychczasowego zakresu czynności, których podjęcie przed sądem lub innym organem albo sądem polubownym przerywało bieg przedawnienia - takich jak wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych czy wnioski o wyznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Sąd Najwyższy przy tym podkreślił, że za uwzględnieniem wśród czynności przerywających bieg przedawnienia, okoliczności złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, przemawia funkcja regulacji z art. 123 pp1 pkt 1 k.c., która umożliwia przerwanie biegu przedawnienia przez czynności podjęte przez uprawnionego m.in. przed sądem. Podejmowane bowiem czynności jako bezpośrednio zmierzające m.in. do dochodzenia roszczenia, powinny mieć przymiot koniecznych, a więc takich które nie sposób pominąć w toku dochodzenia roszczenia. Co więcej, tak jak zostało już wyżej wskazane, po podjęciu czynności koniecznych i przed zakończeniem wywołanego nią postępowania, uprawniony nie ma możliwości podejmowania inicjowania dalszych etapów postępowania. Tym samym nie tylko dochodzi do przerwania biegu przedawnienia stosownie do art. 123 § 1 pkt 1 k.c., ale również bieg przedawnienia ulega zawieszeniu do czasu ukończenia postępowania wywołanego daną czynnością. Poglądu powyższego, w myśl uzasadnienia uchwały z dnia 16 stycznia 2004 r., bynajmniej nie podważa okoliczność, że w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. ustawodawca określił wymóg „bezpośredniości czynności”, mając na względzie przywołane już wcześniej okoliczności jego wprowadzenia i funkcję jaką spełnia, w kontekście zasad odnoszących się do przedawnienia, czyli możliwość przerwania biegu przedawnienia przez dokonywanie określonych czynności przez uprawnionego przed sądem. Sąd Najwyższy przy tym zaakcentował, że skoro jest możliwe kilkakrotne przerywanie biegu przedawnienia na zasadach określonych w art. 124 k.c. przez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, to tym samym należałoby przyjąć, że istnieje możliwość wielokrotnego przerywania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 listopada 2011 r.; sygn. akt IC CSK 156/11). Tym samym w przypadku występowania przez następcę prawnego z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c. należy przyjąć, że jego wniesienie jest w istocie czynnością konieczną we wskazanym wyżej znaczeniu do przeprowadzenia egzekucji na rzecz następcy wierzyciela lub przeciwko następcy dłużnika. Bez uzyskania uprzednio przedmiotowej klauzuli wykonalności a w konsekwencji tytułu wykonawczego, nie jest możliwe skuteczne zainicjowanie postępowania egzekucyjnego. Wymaga bowiem zaakcentowania, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c., jako że dotyczy klauzuli wykonalności o charakterze konstytutywnym, stanowi, warunek konieczny zaspokojenia roszczenia przez następcę prawnego. W przepisach procesowych ustawodawca nie przewidział innej procedury umożliwiającej następcy prawnemu dochodzenie roszczenia.

Sąd dla wyczerpania tego zagadnienia wskazuje, że przedstawione wyżej stanowisko Sądu Najwyższego co do charakteru wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności było zmienne w czasie, zapatrywania w tej kwestii ewoluowały, a Sąd Najwyższy zmodyfikował swoje stanowisko w tej kwestii poczynając od uchwały z 2004 r. i od tej pory pozostaje ono niezmiennie.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu został uregulowany w art. 125 § 1 k.c. Zgodnie z jego treścią (na moment orzekania przez Sąd I instancji) roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw

danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu z upływem trzech lat. Z przywołanego przepisu jasno zatem wynika, iż określony w nim dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w chwili uprawomocnienia się orzeczenia sądowego, zaś trzyletniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone orzeczeniem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się orzeczenia (por. wyrok SN z dnia 15 stycznia 2014 r., sygn. akt I CSK 197/13 czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt IV CSK 528/15).

Zmiana wprowadzona z dniem 9 lipca 2018 r., na mocy przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 1104) objęła wyłącznie termin 10 – letni, skracając go do lat 6, nie nastąpiła natomiast żadna zmiana w odniesieniu do roszczeń okresowych należnych w przyszłości, te nadal przedawniają się z upływem lat trzech.

Sąd Odwoławczy uzupełnia powyższe wskazując, że pewien wyłom w odniesieniu do zaprezentowanego powyżej stanowiska należy uczynić w związku z funkcjonującymi w obiegu prawnym bankowymi tytułami egzekucyjnymi, które zaopatrzone w klauzulę wykonalności mogą stanowić podstawę egzekucji na rzecz banku, który ów tytuł wystawił. Również w takiej sytuacji wnioski o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg terminu przedawnienia. Niemniej jednak w sytuacji gdy dojdzie do cesji wierzytelności, nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Przerwanie biegu przedawnienia na skutek wszczęcia postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności jest związane tylko z podmiotami uczestniczącymi w tym postępowaniu i na podstawie tego tytułu, w granicach ukształtowanych klauzulą wykonalności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 października 2017 r. I ACa 352/17).

W wyroku z dnia 21 lipca 2017 r. w sprawie I CSK 6/17 Sąd Najwyższy stwierdził, że w sytuacji, w której przerwanie biegu przedawnienia nastąpiło na skutek wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, przedawnienie biegnie na nowo z chwilą zakończenia postępowania klauzulowego. Jeżeli przyczyną przerwania biegu przedawnienia było natomiast złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji, a następnie doszło do umorzenia postępowania na podstawie art. 825 § 1 k.p.c., przedawnienie biegnie na nowo z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego. Przerwanie biegu przedawnienia na skutek wszczęcia postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności jest związane tylko z podmiotami uczestniczącymi w tym postępowaniu i na podstawie tego tytułu, w granicach ukształtowanych klauzulą wykonalności.

To stanowisko związane jest z wyjątkowym charakterem bankowych tytułów egzekucyjnych i odnosi się wyłącznie do tych tytułów pozasądowych. Nie można go rozciągać na tytuły sądowe.

Z powyższych względów stwierdzić należało, że choć Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia, sformułował prawidłowe stanowisko prawne, to jednak nieprawidłowo uznał, że doszło do przedawnienia odsetek ustawowych od kwoty 3858,20 zł za okres od 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 r.

Zatem biorąc pod uwagę okres pomiędzy czynnością w postaci nadania klauzuli na rzecz kolejnego wierzyciela powodów a zdarzeniem w postaci wszczęcia egzekucji, co ponownie skutkowało przerwaniem biegu terminu przedawnienia, jak również okoliczność zaskarżenia przez pozwanego orzeczenia Sądu Rejonowego tylko w części tj. w zakresie odsetek ustawowych od kwoty 3776,31 zł za okres od 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 r., dało to podstawę do korekty zaskarżonego orzeczenia.

Mając zatem na względzie treść art. 378 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, którego kognicja ogranicza się do kontroli tylko tej części orzeczenia sądu pierwszej instancji, która została zaskarżona

(z wyjątkiem badania z urzędu nieważności postępowania, której nie stwierdzono w niniejszym postępowaniu), orzeczenie Sądu pierwszej instancji w zakresie niezaskarżonym przez pozwanego uprawomocniło się. Ostatecznie należało punktowi I podpunktowi 2 nadać brzmienie: „co do kwoty odsetek ustawowych od kwoty 3858,20 zł liczonych od dnia 9 stycznia 2004 roku do dnia 17 listopada 2012 roku i co do kwoty odsetek ustawowych od kwoty 81,89 zł liczonych od 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 roku i oddalił powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w pozostałym zakresie objętym punktem I podpunktem 2 wyroku”, eliminując zgodnie z żądaniem apelacji z przedawnionych należności odsetki od kwoty 3776,31 zł za okres od 18 listopada 2012 r. do 25 września 2013 r.

W pozostałym zakresie apelacja pozwanego, w zakresie w jakim dotyczyła rozstrzygnięcia o kosztach procesu podlegała oddaleniu. Korekta rozstrzygnięcia nie przekłada się w żaden sposób na odmienne ustalenie, co do zakresu wygranej przez powodów w ramach postępowania przez Sądem I instancji. Zmiana dotyczy bowiem roszczenia odsetkowego, które nie było wliczane do wartości przedmiotu sporu na etapie przez Sądem I instancji, stąd też Sąd Odwoławczy uznał, że dokonana korekta jest na tyle nieznaczna, że nie wpływa na sposób rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Zresztą zauważyć należy, że pozwany nie wskazał w jakim zakresie korekta tego orzeczenia miałyby nastąpić, zdając sobie sprawę z nikłości wpływu zmiany orzeczenia Sądu I instancji na rozstrzygnięcie sprawy.

Reasumując Sąd Odwoławczy dalej idącą apelację oddalił, o czym orzeczono w punkcie 2. wyroku w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego, znalazło oparcie w przepisie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 § 2 k.p.c. przy ustaleniu, że apelujący uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania, gdyż oddalenie apelacji dotyczy wyłącznie rozstrzygnięcia o kosztach procesu, podczas gdy w merytorycznej płaszczyźnie, co do rozstrzygnięcia o głównym żądaniu, apelacja była zasadna. Na koszty postępowania apelacyjnego złożyły się opłata od apelacji w kwocie 30 zł oraz koszty zastępstwa pozwanego w postępowaniu apelacyjnym ustalone w oparciu o § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Łącznie koszty te wyniosły 150 zł (30 zł + 120 zł), przy czym przy aktualnym brzmieniu art. 105 k.p.c. brak było podstaw do zasądzenia ich solidarnie od powodów na rzecz pozwanego, z tej przyczyny Sąd Odwoławczy zasądził je od powodów na rzecz pozwanego w kwotach po 75 zł, o czym orzeczono w punkcie 3. wyroku.

SSO Violetta Osińska SSO Katarzyna Longa SSO Tomasz Sobieraj

sygn. akt II Ca 664/18 S., dnia 14 stycznia 2019 r.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować i sprawę zakreślić w kontrolce uzasadnień;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego;
3. akta sprawy po dołączeniu (...) zwrócić Sądowi Rejonowemu Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie.